

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2020. július 9.

Európai Számvevőszék: az uniós fellépés csekély mértékben lassította a vadon élő beporzók pusztulását

Amint arról az Európai Számvevőszék újonnan közzétett jelentése beszámol, az uniós intézkedések nem biztosították a vadon élő beporzók védelmét. Ami a pusztulás megelőzését illeti a 2020-ig tartó időszakra vonatkozó biodiverzitási stratégia nagyrészt eredménytelen volt. Ezenkívül a főbb uniós politikák – köztük a közös agrárpolitika – nem tartalmaznak kifejezetten a vadon élő beporzók védelmére vonatkozó követelményeket. Sőt, ahogy arra a számvevők rámutatnak, valójában a növényvédő szerekre vonatkozó uniós jogszabályok a vadon élő beporzók pusztulásának fő okozói.

A beporzók – mint a méhek, darazsak, zengőlegyek, lepkék, molyok és bogarak – nagymértékben hozzájárulnak élelmiszereink mennyiségének növeléséhez és minőségének javításához. Az utóbbi évtizedekben azonban csökkenésnek indult a vadon élő beporzók egyedszáma és sokfélesége, főként az intenzív mezőgazdasági termelés és a növényvédő szerek használata miatt. Az Európai Bizottság erre válaszul intézkedési keretet alakított ki, amely elsősorban a beporzókról szóló 2018. évi kezdeményezésén és a 2020-ig tartó időszakra vonatkozó biodiverzitási stratégiáján alapul. Ezenkívül olyan intézkedéseket is hozott a meglévő uniós szakpolitikák és jogszabályok keretében, amelyek hatással lehetnek a vadon élő beporzókra. A számvevők értékelték, hogy a fellépés mennyire volt eredményes.

„A beporzók megkerülhetetlen szerepet töltenek be a növények szaporodásában és az ökoszisztémák működésében, és pusztulásukat a környezetet, a mezőgazdaságot és az élelmiszer-ellátás minőségét érintő kiemelt kockázatnak kell tekinteni – nyilatkozta Samo Jereb, a jelentésért felelős számvevőszéki tag –. Az eddig a vadon élő beporzók védelmére indított uniós kezdeményezések sajnálatos módon kevésbé érvényesültek és nem hoztak gyümölcsöt.”

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

A számvevők megállapítása szerint az Unió által erre a célra létrehozott keret nem jelent valódi megoldást a vadon élő beporzók védelmére. Noha a 2020-ig teljesítendő uniós biodiverzitási stratégia egyetlen fellépése sem célozta kifejezetten a vadon élő beporzók pusztulásának visszafordítását, de négy célértéke közvetett módon a beporzók hasznára válhat. A Bizottság saját időközi felülvizsgálatában mégis azt állapította meg, hogy a célértékekből három esetében vagy nem elégséges, vagy nincs előrelépés. A felülvizsgálat arra is kifejezetten rámutatott, hogy a beporzás az uniós ökoszisztémák egyik legrosszabb állapotban lévő eleme. A számvevők azt is észrevételezik, hogy a beporzókról szóló kezdeményezés nem eredményezte a fő szakpolitikák jelentős átalakulását.

Megállapították továbbá, hogy a biológiai sokféleséget támogató egyéb uniós szakpolitikák nem tartalmaznak kifejezetten a vadon élő beporzók védelmére vonatkozó követelményeket. A Bizottság nem használta ki a biodiverzitás megőrzésére irányuló intézkedések kapcsán a programokban – így az élőhelyvédelmi irányelvben, a Natura 2000 hálózat keretében és a LIFE programban – rendelkezésre álló lehetőségeket. Ami a közös agrárpolitikát illeti, a számvevők úgy vélik, hogy az inkább a probléma, nem pedig a megoldás részét képezi. Amint azt a számvevők egyik nemrégiben kiadott [jelentésükben](#) meg állapítják: a közös agrárpolitika keretében előírt zöldítési és kölcsönös megfeleltetési követelmények eredménytelenek voltak a mezőgazdasági területek biodiverzitás-csökkenésének megfékezésében.

Végezetül a számvevők azt is kiemelték, hogy a növényvédő szerekre vonatkozó hatályos uniós jogszabályok nem tudtak a vadon élő beporzók védelmét szolgáló megfelelő intézkedéseket kínálni. A jelenleg hatályos jogszabályokban vannak a mézelő méhek védelmére irányuló biztosítékok, de a kockázatértékelés idejétmúlt iránymutatáson alapul, és kevésbé igazodik a jogi követelményekhez és a legfrissebb tudományos ismeretekhez. Ezzel összefüggésben a számvevők rámutatnak, hogy az uniós keret nem akadályozta meg, hogy a tagállamok továbbra is használják azokat a növényvédő szereket, amelyeket a tömeges háziméh-pusztulás okozójának tekintenek. A 2013 és 2019 közötti időszak során például 206 szükséghelyzeti engedélyt adtak ki három neonikotionid (imidakloprid, tiametoxam és klotianidin) használatára, annak ellenére, hogy ezek 2013 óta csak korlátozottan használhatóak és kültéri alkalmazásuk 2018 óta szigorúan tilos. Egy idén közzétett másik [jelentésben](#) a számvevők megállapították, hogy az integrált növényvédelmi gyakorlatok segíthetik visszaszorítani a neonikotionidok használatát, de az Unió kevés előrelépést tett e gyakorlatok érvényesítése terén.

Mivel a zöld megállapodás az elkövetkezendő évtizedekben az Unió menetrendjének központi eleme lesz, a számvevők a következőket javasolják az Európai Bizottságnak:

- mérje fel, hogy szükséges-e a vadon élő beporzókat érintő egyedi intézkedéseket beilleszteni a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós biodiverzitási stratégia 2021-ben elfogadandó utókövetési fellépéseibe és intézkedéseibe;
- a vadon élő beporzók védelmét szolgáló fellépéseket jobban integrálja a biodiverzitás megőrzésére és a mezőgazdaságra irányuló uniós szakpolitikai eszközökbe;
- fokozza a vadon élő beporzók védelmét a növényvédő szerek kockázatértékelése során.

A szerkesztők figyelmébe

„A vadon élő beporzók védelme az Unióban: nem hozott gyümölcsöt a Bizottság kezdeményezése” című 15/2020. sz. különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

Ez az ellenőrzés a közelmúltban a következő témákban közzétett számvevőszéki különjelentésekhez kapcsolódik: [biodiverzitás a mezőgazdasági területeken](#), [a növényvédelmi szerek fenntartható használata](#), [a Natura 2000 hálózat](#).

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, többek között a nemzeti parlamenteknek, az ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek. A jelentéseinkben megfogalmazott ajánlások döntő többsége a gyakorlatban végrehajtásra kerül.

A COVID-19 világjárvány kapcsán hozott számvevőszéki intézkedésekről [itt](#) található információ.

A jelentéssel kapcsolatban a sajtó rendelkezésére áll:

Vincent Bourgeais – E: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47 502 / M: (+352) 691 551 502